

Ämne: Religion (eller Samhällskunskap)

Årskurs: Årskurs 7

Lektionsplanering: Källkritik - Tendens, Beroende, Tid och Äkthet

Tema: Källkritik utifrån de källkritiska principerna: tendens, beroende, tid och äkthet

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll	Betygskriterium (E)
Källkritiska principer och metoder för att granska information och källors trovärdighet.	Eleven kan med viss säkerhet använda sig av källkritiska principer för att bedöma informations trovärdighet.

Källa: Lgr22, SO-ämnena, Åk. 7-9

Lärarledda instruktioner

1. Introduktion till källkritik (10 min)

- Förklara vikten av källkritik i dagens informationssamhälle.
- Gå igenom de fyra huvudsakliga källkritiska principerna: tendens, beroende, tid och äkthet.
- Ge exempel från verkligheten där källkritik är viktig.

2. Genomgång av principer (15 min)

- Beskriv principerna mer detaljerat:
 - **Tendens:** Finns det någon särskild åsikt eller intresse bakom källan?
 - **Beroende:** Är källan självständig eller bygger den på andra källor?
 - **Tid:** Hur nära händelsen är källan?
 - **Äkthet:** Är källan äkta och inte förfälskad?
- Diskutera med eleverna exempel och låt dem ge egna exempel.

3. Källkritisk övning i grupp (20 min)

- Dela in eleverna i små grupper.
- Ge varje grupp ett eller flera källtexter (kortare exempel med olika vinklar och bakgrunder).

- Grupperna ska bedöma källornas tendens, beroende, tid och äkthet med hjälp av en matris.

4. Sammanfattning och diskussion (10 min)

- Varje grupp redovisar sin bedömning.
- Diskutera likheter och skillnader i bedömningarna.
- Lyfta fram vikten av att använda flera källor.

Ämnesinnehåll

- **Källkritikens betydelse.** Varför behöver vi granska källor?
- **Tendens.** Källors eventuella vinkling eller syfte.
- **Beroende.** Skillnaden mellan självständiga och beroende källor.
- **Tid.** När skrevs källan i förhållande till händelsen.
- **Äkthet.** Hur man kan avgöra om en källa är äkta eller falsk.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Källkritik	Metoder för att granska äkthet och trovärdighet i källor.	Från "källa" och "kritik".
Tendens	En slags riktning eller böjelse i en text eller källa.	Från latin "tendere" = sträcka sig.
Beroende	Att vara knuten till eller styrd av något annat.	Från fornsvenska "ber" (att bära).
Äkthet	Äkthet/Autenticitet - äkta, riktig.	Från fornsvenska "äkta".

Diskussionsfrågor

1. Hur kan vi upptäcka tendensen i olika källor?
2. Varför är det viktigt att veta om en källa är beroende av en annan källa?
3. Hur kan tid påverka trovärdigheten i en källa?
4. Vilka metoder kan vi använda för att kontrollera en källas äkthet?

Aktivitet

Eleverna delas upp i grupper där de får olika källor till en historisk eller aktuell händelse (t.ex. olika nyhetsartiklar om samma ämne eller utdrag från böcker, bloggar och sociala medier). Grupperna ska analysera varje källa utifrån tid, beroende, tendens och äkthet genom att fylla i en förberedd källkritisk matris. Efteråt presenterar de sina slutsatser och diskuterar hur bedömningarna skiljer sig och vad som påverkar trovärdigheten.

Exit-ticket

Fråga

Svar

Vad betyder tendens i en källa?

Tendens betyder om källan har en viss åsikt eller vinkling.

Vad innebär att en källa är beroende?

Att källan bygger på en eller flera andra källor.

Varför är tid en viktig faktor i källkritik?

Ju närmare händelsen källan är, desto mer pålitlig brukar den vara.

Hur kan man kontrollera om en källa är äkta?

Genom att jämföra med andra källor och undersöka ursprunget.

Tags: [Lektion](#)